

Főoldal > ... > [Jogszabályok És Ítélezési Gyakorlat](#) > [A Tagállamok Joga](#) > Romania

A tagállamok joga

Tartalomszolgáltató:

Románia

Románia

Ez az oldal tájékoztatást nyújt a román jogrendszerről és áttekintést ad a romániai jogról.

Jogforrások

A román jog forrásai az alábbiak:

- a [román alkotmány](#);
- a parlament által elfogadott törvények (alkotmányos törvények, organikus törvények és rendes törvények);
- Románia elnökének rendeletei;
- a kormány jogalkotási aktusai (rendeletek, sürgősségi rendeletek, határozatok);
- a központi kormányzat által kibocsátott jogalkotási aktusok (miniszteri rendeletek, utasítások és szabályzatok);
- a helyi önkormányzati testületek (a megyei önkormányzat, a települési önkormányzat és a bukaresti önkormányzat) által kibocsátott jogalkotási aktusok;
- [európai uniós jog](#) (rendeletek, irányelvek);
- [azok a nemzetközi szerződések](#), amelyekben Románia részes fél.

Jogszabálytípusok – leírás

A román jogrendszer az alábbi jogszabályokból épül fel:

- Románia legmagasabb szintű jogszabálya az alkotmány. Az alkotmány szabályozza Románia – mint egységes és oszthatatlan nemzetállam – felépítését, továbbá a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom közötti, valamint az állami szervek, az állampolgárok és a jogi személyek közötti viszonyokat.
- Az alkotmányos törvényeket az alkotmányozó hatalom – vagyis az e célból megválasztott és összehívott alkotmányozó gyűlés – fogadja el.
- Az organikus törvények szabályozzák az állam számára nagy jelentőségű kérdéseket, így többek között az államhatárokat, a román állampolgárságot, az állami címet és pecsétet, a tulajdont és az öröklést, a népszavazások szervezését és tartását; a bűncselekményeket, a büntetéseket és a büntetések végrehajtását, a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa, a bíróságok, az ügyészségek és a Számvevőszék felépítését és működését, a hatóságok intézkedése következtében sérelmet szenvedett személyek jogait, a honvédelmet, a kormányzati szervek felépítését és a politikai pártokat.
- A rendes törvények rendelkeznek minden egyéb, az organikus törvények által nem szabályozott területről. A rendes törvények nem módosíthatják a magasabb szintű normákat, azaz az organikus törvényeket vagy az alkotmányt.
- Különleges esetekben (a parlament törvénykezési szünetében) bizonyos, a parlament által meghatározott területek jogalkotási felhatalmazás alapján kormányrendeletekkel is szabályozhatók. A rendelet külön felhatalmazási aktus alapján, az abban meghatározott keretek között és feltételek mellett bocsátható ki. Rendkívüli helyzet esetén a kormány bármely területen sürgősségi rendeletet bocsáthat ki, amennyiben azt szükségesnek ítéli.
- A kormányhatározatok meghatározzák a törvények hatékony végrehajtásának módját, illetve

alkalmazásuk egyéb szervezeti kérdéseit.

- A központi kormányzat jogalkotási aktusokat (rendeleteket és utasításokat) kizárólag törvények, kormányhatározatok és kormányrendeletek alapján, azok végrehajtása érdekében bocsát ki.
- Az önálló közigazgatási hatóságok aktusai
- A helyi önkormányzati hatóságok (megyei önkormányzat, települési önkormányzat, bukaresti önkormányzat) által kibocsátott jogalkotási aktusok a hatáskörükbe tartozó területeket szabályozzák.

Egyéb jogforrások

- Az emberi jogok európai egyezményéhez kapcsolódó ítélkezési gyakorlat és az [uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata](#).
- Noha a belföldi ítélkezési gyakorlat nem jogforrás, a [Legfelsőbb Semmítő- és Ítélszék ítéletei](#) – amelyek feladata az egyes jogi rendelkezések egységes értelmezésének biztosítása – mindenképpen másodlagos jogforrásnak tekintendők. Emellett másodlagos jogforrásnak tekinthetők az Alkotmánybíróság azon ítéletei, amelyek mindenre vonatkoznak (*erga omnes* hatályúak), és nemcsak az adott ügy feleire nézve (*inter partes litigantes*) fejtenek ki joghatást.
- A polgári törvénykönyvről szóló 287/2009. törvény 1. cikke értelmében a polgári jog forrásai a jogszabályok, valamint a gyakorlat és az általános jogelvek. A „gyakorlat” ez esetben a hagyományokat (szokást) és a szakmai gyakorlatokat jelenti.
- A fent említett rendelkezések a következő szabályokat határozzák meg a gyakorlat jogforrásként történő alkalmazására vonatkozóan:
  - A gyakorlat a jog által nem szabályozott esetekben alkalmazandó. Irányadó gyakorlat hiányában a hasonló helyzetekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, ilyenek hiányában pedig az általános jogelvek alkalmazandók.
  - A jog által szabályozott esetekben a gyakorlat csak akkor alkalmazandó, ha a jogszabályok kifejezetten hivatkoznak a gyakorlatra.
  - Csak a közrenddel, valamint az általánosan elfogadott erkölcsi elvekkel összhangban álló gyakorlat ismerhető el jogforrásként.
  - A gyakorlat fennállását és tartalmát az érdekelt félnek kell bizonyítania. A vonatkozó engedélyezett testületek vagy szervek által összeállított gyűjteményekben közzétett gyakorlatokat az ellenkező bizonyításáig fennállónak vélelmezik.

A normák hierarchiája

A normák hierarchiája Romániában a következőként alakul:

- A jogszabályi hierarchia csúcsán a román alkotmány és az alkotmányos törvények találhatók. Ezekkel minden egyéb jogalkotási aktusnak összhangban kell állnia.
- A jogszabályi hierarchiában a második helyen az organikus törvények állnak. Az organikus törvényeket a parlament minősített többséggel fogadja el.
- A jogi normák harmadik kategóriáját a rendes törvények alkotják. A rendes törvényeket a parlament egyszerű többséggel fogadja el. Rendes törvény nem módosíthatja az organikus törvényeket és az alkotmányt.
- A normák negyedik kategóriáját a kormányrendeletek jelentik.
- A jogszabályi hierarchia ötödik szintjén a kormányhatározatok találhatók.
- A központi kormányzat és az önálló közigazgatási hatóságok által elfogadott jogalkotási aktusok a jogforrási hierarchia hatodik szintjén találhatók.
- A helyi önkormányzatok (megyei és települési önkormányzatok, bukaresti önkormányzat) által kibocsátott jogalkotási aktusok helyezkednek el a jogforrási hierarchia legalsó szintjén.

Intézményi keret

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények

Az alkotmány szerint az állam alapját az alkotmányos demokrácia alapelvei képezik, azaz a hatalmi ágak (törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalom) szétválasztásának elve, valamint a fékek és ellensúlyok elve.

A parlament, a kormány és a bírói szervek gyakorolják a közöttük megosztott hatalmat. A hatóságok és az

állampolgárok közötti hatalmi egyensúlyt az [Alkotmánybíróság](#), a [romániai ombudsman](#) (< *Avocatul Poporului din România*), a [Számvevőszék](#) (*Curtea de Conturi*) és a [Jogalkotási Tanács](#) (*Consiliul Legislativ*) is biztosítja.

A parlament az állampolgárok legfőbb képviseleti szerve és az ország egyetlen törvényhozó hatalma. A parlament a [Képviselőházból](#) és a [Szenátusból](#) áll. Főszabály szerint törvényhozói hatalommal kizárólag a parlament rendelkezik, azonban bizonyos esetekben ezt a feladatot megosztja a [végrehajtó hatalommal](#) (a [kormány](#)) és a választókkal (az állampolgárokkal).

A [kormány](#) a parlament által elfogadott külön felhatalmazó törvény alapján rendeleteket bocsáthat ki. Sürgős intézkedést igénylő rendkívüli esetben a kormány sürgősségi rendeleteket is kibocsáthat.

A törvényalkotási folyamat

A törvényalkotási folyamat három szakaszból áll:

1. A kormányzati vagy a parlamentet megelőző szakasz az alábbiakat jelenti:

- a törvénytervezet kormányzati szinten történő elkészítése;
- a törvénytervezet társadalmi vitára bocsátása a törvényben megállapított feltételekkel;
- a Jogalkotási Tanács, a minisztériumok és egyéb intézmények általi jóváhagyás;
- a törvénytervezet kormány általi elfogadása.

2. A parlamenti szakasz az alábbiakat jelenti:

- a törvénytervezet benyújtása az egyik kamarához (a Képviselőház vagy a Szenátus mint első kamara), a román alkotmány által megállapított hatáskörök függvényében;
- a törvénytervezet vitája és az arról szóló jelentés/vélemény elfogadása a parlamenti állandó bizottságokban (meghatározott esetekben különbizottságok is létrehozhatók);
- az első kamara a parlament elnökségéhez való benyújtástól számított 45 napon belül plenáris ülésen megvitatja a törvénytervezetet és az ahhoz kapcsolódó törvényjavaslatot;
  - törvénykönyvek vagy egyéb, különösen összetett törvények esetében a határidő az elnökséghez történő benyújtástól számított 60 nap;
  - sürgősségi kormányrendeletek esetében a határidő 30 nap;
- e határidők túllépése esetén a törvénytervezetek és törvényjavaslatok elfogadottnak tekintendők, és végleges döntés céljából a Képviselőház elé kerülnek.

Ezt követően a törvénytervezetről/törvényjavaslatról szavaznak (elfogadják vagy elutasítják), majd továbbítják a döntéshozó kamarához (a Képviselőházhoz vagy a Szenátushoz), amely elfogadja a jogalkotási aktus végleges változatát.

3. A parlamentet követő szakasz az alábbiakat jelenti:

- a jogszabály alkotmányossági vizsgálata (*a priori* ellenőrzés) (az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy a törvény nem ellentétes az alkotmánnyal). Ezt az ellenőrzést kérheti [Románia elnöke](#), bármelyik kamara elnöke, a kormány, a [Legfelsőbb Semmítő- és Ítélszék](#), a román ombudsman, illetve legalább 50 képviselő vagy 25 szenátor, továbbá hivatalból is elvégezhető.
- Végül az elnök a törvényt annak kézhezvételétől számított 20 napon belül kihirdeti. Ha az elnök a törvény újratárgyalását vagy alkotmányosságának vizsgálatát kéri (az előbbi csak egyszer lehetséges), a törvényt attól a naptól számított 10 napon belül kell kihirdetni, amikor az elnök azt – a törvény újratárgyalását vagy alkotmányosságának az Alkotmánybíróság általi megerősítését követően – kézhez vette.
- A törvény [Románia hivatalos közlönyének](#) I. részében történő közzétételét követő három napon belül, vagy a törvényben megállapított későbbi időpontban lép hatályba.

Jogi adatbázisok

a) Az Igazságügyi Minisztérium által üzemeltetett [Jogalkotási Portál](#) jogi információs rendszer, amely minden érdeklődő számára gyors, ingyenes és korlátlan hozzáférést biztosít a naprakészre tett és egységes szerkezetbe foglalt nemzeti joghoz. Az alkalmazás össze van kapcsolva a közös európai nemzeti jogi portállal, az [N-Lex](#)-szel.

A Jogalkotási Portált az Igazságügyi Minisztérium olyan projekt keretében fejlesztette ki, amelyhez az Európai Szociális Alap „*igazgatási kapacitás*” operatív programja alapján vissza nem térítendő támogatást kapott.

Az adatbázist naponta frissítik, és az 1989-től napjainkig elfogadott több mint 150 000 törvényhez, valamint számos korábbi releváns törvényhez biztosít hozzáférést.

Az adatbázisban több szempont alapján lehet keresni, például:

- a címben szereplő szavak;
- a szövegben szereplő szavak;
- a dokumentum típusa;
- a dokumentum száma;
- a hivatalos kiadvány típusa és száma;
- a közzététel időpontja;
- a törvényt elfogadó szerv stb.

b) Egy másik [romániai jogi adatbázis](#), amelyet a Jogalkotási Tanács fejlesztett ki, tart fenn és frissít, szintén ingyenes nyilvános hozzáférést biztosít a romániai jogszabályokhoz.

Ez a *román jogtár*® – a hivatalos romániai jogszabálygyűjtemény – online változata, amely pontos és valóságghú információkat tartalmaz az egyes jogszabályok különböző időpontoknak megfelelő állapotáról.

Az adatbázis 1864-től a mai napig tartalmazza a jogszabályokat.

Az adatbázisban a következő szempontok alapján lehet böngészni:

- a jogalkotási aktus kategóriája/típusa;
- szám;
- elfogadás éve (időszaka);
- közzétételi időszak;
- hivatalos közzététel (típus, szám, év);
- a címben szereplő kulcsszavak;
- a jogi aktus állapota (hatályos, már nem hatályos);
- egyéb szempontok (jogalkotási aktus, egyedi jogi aktus / közzétett, közzé nem tett).

A Jogalkotási Tanács belső hálózatán megtalálható adatbázis a törvénytervezetek jóváhagyásához szükséges, valamint a törvényhozási folyamat során hasznos, naprakész és részletes jogi információkat tartalmaz.

c) Egy másik jogi [adatbázis](#) (bár eltérő elrendezéssel) a [Képviselőház](#) (a parlament egyik kamarája) honlapján érhető el. Keresés a következők alapján végezhető:

- a jogalkotási aktus típusa;
- szám;
- dátum;
- a jogalkotási aktust kibocsátó hatóság;
- kihirdetés dátuma és kulcsszavak (mind az aktus címében, mind a főszövegében).

Ingyenes-e az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés ingyenes.

Last update: 21/02/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.